

Sygn. akt III AUa 461/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2018 r. w Szczecinie

sprawy R. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 maja 2017 r. sygn. akt IV U 175/16

1. oddala apelację,

2. przyznaje adwokatowi D. R. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 461/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 grudnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił dla ubezpieczonego R. M. wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. w łącznej wartości 139954,76 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury w oparciu o art. 46 ustawy emerytalnej. Zdaniem ubezpieczonego, przyznanie mu emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, spowodowało dla niego wymierne straty materialne. Zdaniem ubezpieczonego, już w dacie złożenia po raz pierwszy wniosku o emeryturę w roku 2006 spełnił wszystkie wymagane warunki do jej przyznania w oparciu o art. 46 ustawy emerytalno-rentowej w związku z art. 32 w/w ustawy. Pomimo tego, organ rentowy w latach 2006-2007 dwukrotnie odmawiał ubezpieczonemu prawa do emerytury w oparciu o art. 46 w/w ustawy ze względu na brak ukończonego wieku 60 lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że prawo do emerytury zostało ubezpieczonemu przyznane na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, na skutek wykonania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z 16 listopada 2010r. (IV U 498/10). Nadto organ rentowy wskazał, że zgodnie z decyzją z 13 stycznia 2011r. wysokość emerytury została ustalona na podstawie art. 25 i 26 w/w ustawy jako korzystniejszy finansowo wariant od emerytury obliczonej w oparciu o art. 183 w/w ustawy. Ustalona w decyzji z 23 grudnia 2010 r. wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. po dodaniu okresu składkowego w wymiarze 60 miesięcy wyniosła kwotę 137.198,05 zł. Przed dodaniem powyższego okresu składkowego wartość ta stanowiła kwotę 137.198,05 zł. Po złożeniu przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę w wieku powszechnym, organ rentowy decyzją z 30 grudnia 2015r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalno-rentowej. Złożenie wniosku stanowiło też podstawę do ponownego wyliczenia wysokości kapitału początkowego, co zostało uczynione w zaskarżonej przez ubezpieczonego decyzji. Ustalona wysokość kapitału początkowego w kwocie 139954,76 zł jest wyższa od wartości kapitału początkowego wskazanej w decyzji organu rentowego z 23 grudnia 2010r., która stanowiła kwotę 137.198,05 zł. Dotychczas wypłacana ubezpieczonemu emerytura w wieku wcześniejszym po ponownym ustaleniu wysokości kapitału początkowego stanowi od marca 2015r. kwotę 1872,65 zł brutto i jest wyższa od emerytury przysługującej wnioskodawcy od(...), której wysokość stanowi kwota 1584,47 zł brutto-obliczona zgodnie z treścią decyzji organu rentowego z 30 grudnia 2015r. Organ rentowy przyjął, że korzystniejszym finansowo dla ubezpieczonego jest dalsze wypłacanie dotychczas przysługującego świadczenia (wcześniejszej emerytury) i od 30 grudnia 2015r. podjęto wypłatę korzystniejszego dla ubezpieczonego świadczenia.

Wyrokiem z 19 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowił następująco ustalony stan faktyczny i rozważania prawne.

R. M. urodził się (...) Pracę zawodową rozpoczął w roku 1970 i z przerwami pracował do 30 czerwca 2006r. Wiek 60 lat ukończył w roku 2010, a powszechny wiek emerytalny (65 lat i 9 miesięcy) w dniu(...). Na dzień 31 grudnia 2007r. miał ukończone jedynie 57 lat. Zgodnie z prawomocnym wyrokiem sądowym z 16 listopada 2010r. na dzień 1 stycznia 1999r. legitymował się wymaganym co najmniej 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd I instancji ustalił, że organ rentowy decyzją z 17 sierpnia 2006r. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury. Sąd Okręgowy prawomocnym wyrokiem z 13 listopada 2006r. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Organ rentowy kolejnymi decyzjami z 22 stycznia 2007r. i 15 marca 2007r. dwukrotnie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury. Sąd Okręgowy prawomocnym postanowieniem z 23 kwietnia 2007r. odrzucił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 15 marca 2007 r. Kolejne odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 26 sierpnia 2009r. również zostało odrzucone przez Sąd Okręgowy postanowieniem z 29 października 2009r.

Organ rentowy decyzją z 18 marca 2010r. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych ze względu na brak odpowiedniego 15 letniego zatrudnienia w takich warunkach na dzień 1 stycznia 1999r. Sąd Okręgowy prawomocnym wyrokiem z 16 listopada 2010r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Organ rentowy w wykonaniu wyroku Sądu, przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia(...) - od dnia osiągnięcia wcześniejszego 60 letniego wieku emerytalnego.

W uzasadnieniu sporządzonym do decyzji wskazano, że ogólny staż ubezpieczeniowy wynosi 27 lat, 10 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 24 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy decyzją z 22 grudnia 2010r. ustalił wysokość kapitału początkowego na kwotę 137.198,05 zł.

Ubezpieczony kilkakrotnie w latach 2011-2015 domagał się przeliczenia świadczenia emerytalnego. Wielokrotnie kwestionował również decyzje organu rentowego dotyczące wysokości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. Jego odwołania skutkowały jedynie prawomocnymi orzeczeniami Sądu o umorzeniu postępowania (sygn. akt IV U 118/11,266/11,) czy też oddalającymi odwołanie (sygn. akt IV U 828/11,IV U 1768/13,IV U 452/14). W roku 2015 organ rentowy wydał również decyzję w przedmiocie ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury za okres od 1 lipca 2006 r. do 4 lutego 2010 r. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony wniosek o wcześniejszą emeryturę złożył 19 lipca 2006 r. Wniosek ten nie został wtedy uwzględniony ponieważ ubezpieczony nie spełnił warunku osiągnięcia 60 lat, a ponadto nie udowodnił 25 lat pracy, w tym 15 lat w szczególnych warunkach. W odwołaniu ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury od 1 lipca 2006 r., tj. od złożenia pierwszego wniosku o emeryturę wraz z należnymi odsetkami. Na uzasadnienie swojego żądania ubezpieczony powołał się na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 7 sierpnia 2007 r. wskazując, że w piśmie tym zostało stwierdzone, że ubezpieczonym, posiadającym na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym wykonywania pracy w szczególnych warunkach 15 lat, przysługuje prawo do emerytury nawet jeśli nie osiągnęli wieku 60 lat, ponieważ w powołanym przepisie brak jest warunku osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat do dnia 31 grudnia 2007 r. Ubezpieczony powołał się również na art. 46 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej i art. 32 ust. 1 tej ustawy. Wyrokiem z dnia 25 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie. Ubezpieczony złożył apelację od tego wyroku. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 listopada 2016r. oddalił apelację.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 28 października 2015r. R. M. złożył wniosek o przeliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem, że w jego opinii w dniu (...) uzyskał on powszechny wiek emerytalny tj. 65 lat dla mężczyzn. W dniu (...) ubezpieczony osiągnął przewidziany przepisami powszechny wiek emerytalny (65 lat i 9 miesięcy). Decyzją z dnia 30 grudnia 2015r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od(...)emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Emerytura została wyliczona w następujący sposób:

- kwota składki zaewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 39865,54 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 413175,58 zł,
- suma pobranych emerytur wynosi 118083,66 zł,
- średnie dalsze trwania życia wynosi 211,40 miesięcy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi: 1584,47 zł brutto.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wcześniejszą decyzją z dnia 29 grudnia 2015r. wydaną na podstawie art. 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił dla ubezpieczonego R. M. wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. w łącznej wartości 139954,76 zł. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto:

- Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1018,95 zł jako wynik pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego (83,46%) przez kwotę bazową (1220,89 zł);

- Okresy:

a)składkowe 26 lat 10 miesięcy i 22 dni- 322 miesiące;

b)nieskładkowe -1 miesiąc 14 dni. Organ rentowy podkreślił, że w związku z nabyciem prawa do emerytury na podstawie art. 184 w/w ustawy do udowodnionych okresów składkowych dodano okres równy różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym wynoszącym 65 lat 0 miesięcy, a faktycznym wiekiem przejściem na emeryturę wynoszącym 60

lat. Dodany okres składkowy ustalony zgodnie z art. 185 ustawy wynosi 60 miesięcy a zatem łączny okres składkowy dla ubezpieczonego przyjęty do obliczeń- 382 miesiące.

- Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego na dzień 31 grudnia 1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynosi 84,43%;
- Średnie dalsze trwanie życia -209 miesięcy.

Z uwagi, że dotychczas wypłacane świadczenie było korzystniejsze (1872,65 zł brutto), organ rentowy kontynuuje jego wypłatę.

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2016r. organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji. Decyzją z dnia 25 maja 2016r. organ rentowy uchylił własną decyzję z dnia 25 kwietnia 2016r. i odmówił ubezpieczonemu R. M. prawa do ponownego przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy nie ma podstaw do przeliczenia wysokości emerytury, gdyż ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dokumentów mających wpływ na przeliczenie wysokości emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Zauważano jednocześnie, że decyzja z dnia 30 grudnia 2015r., mocą której przyznano ubezpieczonemu prawo do tej emerytury, wydana została zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Od powyższej decyzji z 25 maja 2016r. ubezpieczony odwołał się do Sądu. Sąd Okręgowy wyrokiem z 24 października 2016r. oddalił odwołanie. Ubezpieczony złożył apelację od powyższego wyroku, a postępowanie apelacyjne w sprawie nie zostało jeszcze zakończone.

Sąd Okręgowy ocenił, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie. Powołał treść przepisów art. 46 i 184 ustawy 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd I instancji miał na uwadze, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczony konsekwentnie prezentuje stanowisko, że organ rentowy wydając decyzję w roku 2006 powinien już wtedy uznać go za osobę spełniającą wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o ten przepis. Jednakże organ rentowy dopiero w roku 2010 przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury wcześniejszej w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej, co zdaniem ubezpieczonego przyczyniło się do zaniżenia wysokości świadczenia emerytalnego.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że art. 46 i art. 184 ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. Artykuł 184 ustawy emerytalnej odnosi się do ubezpieczonych, którzy do dnia wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.) nie osiągnęli jeszcze wymaganego wieku, o którym stanowią: art. 32, 33, 39 i 40, lecz w całości spełnili do tej daty ustawowo określone wymagania stażowe (tzw. ogólne i szczególne). Natomiast art. 46 ustawy emerytalnej daje prawo do emerytury tym ubezpieczonym, którzy wszystkie warunki określone w art. 29, 32, 33 i 39 (wiek emerytalny oraz staż emerytalny) spełnili do dnia 31 grudnia 2008 r. Nadto Sąd I instancji wyjaśnił, że art. 46 ustawy emerytalnej dotyczy wąskiej grupy ubezpieczonych, gwarantując im prawo do wcześniejszej emerytury, mimo że prawo to nie jest przewidziane przez nowy system emerytalno – rentowy. Nadto Sąd orzekający wskazał, że nowy system świadczeń emerytalnych przewiduje wprawdzie przejściowe utrzymanie przywilejów dotyczących możliwości nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, ale co do zasady odnosi się tylko do tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli, bez względu na płeć, wiek co najmniej 50 lat, a więc urodzili się nie później niż w dniu 31 grudnia 1948 r. Odstępstwo od tej zasady dotyczące osób, które urodziły się w latach 1949-1968, jest zaś obwarowane kolejnymi warunkami (między innymi polegającymi na spełnieniu przesłanek nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2008 r.) i stanowi wyraz "stopniowego wygaszania dotychczasowych uprawnień z uwzględnieniem zasad łagodnej ewolucji".

Sąd Okręgowy wyjaśnił w dalszej kolejności, że warunkiem nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej jest spełnienie do dnia 1 stycznia 1999 r. wymagań stażowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 tego

artykułu. Z kolei przesłanką prawa do emerytury na podstawie art. 46 (w związku z art. 32) ustawy emerytalnej jest spełnienie wszystkich jej warunków - w tym wieku emerytalnego do 31 grudnia 2008 r.

Sąd I instancji podkreślił, że artykuł 46 ustawy emerytalnej nie kreuje samodzielnie (odrębnie) prawa do jakichś innych emerytur niż wynikające z art. 29, 32, 33 i 39, co obrazuje zestawienie go z art. 184, który ustanawia autonomiczne przesłanki prawa do emerytury różniące się od przesłanek przewidzianych w art. 32, 33, 39 i 40. Artykuł 46 jest więc jedynie normatywnym, międzyczasowym łącznikiem osób urodzonych w latach 1949-1968 z uprawnieniami płynącymi ze starego systemu emerytalnego, stąd emerytura "na podstawie art. 46" (jak to określa art. 25 ust. 1b), to w istocie emerytura "na podstawie art. 29, 32, 33 i 39.

W ocenie Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie ubezpieczony nie mógł w dacie wydawania pierwszej decyzji dotyczącej jego ustalenia uprawnień emerytalnych, uzyskać uprawnienia do emerytury w oparciu o art. 46 w/w ustawy. W roku 2006 nie spełniał bowiem przesłanki dotyczącej wieku 60 lat-wcześniejszego wieku emerytalnego. Tej przesłanki nie spełniał także w datach granicznych określonych w art. 46-zarówno na dzień 31 grudnia 2007r. jak i na dzień 31 grudnia 2008-ubezpieczony nie miał ukończonych 60 lat. Dlatego też prawo do wcześniejszej emerytury (z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych) mógł otrzymać wyłącznie na podstawie art. 184 w/w ustawy, co nastąpiło w roku 2010. Sąd orzekający wskazał, że wobec powyższego świadczenie emerytalne ubezpieczonego może zostać przeliczone jedynie w oparciu o zasady przewidziane dla emerytur z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, przyznawanych na podstawie art. 184 w/w ustawy. Sąd Okręgowy podkreślił, że pomimo zgłoszenia przez ubezpieczonego wniosku o przyznaniu prawa do emerytury w wieku powszechnym i uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalno-rentowej, w dalszym ciągu dotychczas wypłacana ubezpieczonemu emerytura w wieku wcześniejszym po ponownym ustaleniu wysokości kapitału początkowego stanowi od marca 2015r. kwotę 1872,65 zł brutto i jest większa od ewentualnej kwoty emerytury przysługującej wnioskodawcy od (...), której wysokość stanowi kwota 1584,47 zł brutto-obliczona zgodnie z treścią decyzji organu rentowego. Dlatego też organ rentowy uznał za zasadne dalsze wypłacanie świadczenia, które jest korzystniejsze finansowo dla ubezpieczonego.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się ubezpieczony, który w wywiedzionej apelacji zarzucił rozstrzygnięciu:

- oparcie rozstrzygnięcia na niekonsekwentnej argumentacji sprzecznej z zasadami logiki oraz niezgodnej z wymogami zawartymi w art. 328 § 2 k.p.c.;

- naruszenie prawa materialnego polegające na mylnym zastosowaniu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, zamiast mającego rzeczywiste zastosowanie art. 46 tej ustawy.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelujący powołał się między innymi na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich wyrażone w piśmie z 7 sierpnia 2007 r., w którym powołując się na art. 46 ustawy systemowej, potwierdzono, wyjaśniono i uzasadniono, że ubezpieczonym posiadającym na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia (25 lat), w tym wykonywania pracy w szczególnych warunkach (15 lat) przysługuje prawo do emerytury, nawet jeśli nie osiągnęli wieku 60 lat, ponieważ w powołanym przepisie brak jest warunku osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat do dnia 31.12.2007 r.

Nadto apelujący wskazał, że w 2014 r. organ rentowy w piśmie z 14.05.2014 r. potwierdził, wbrew wcześniejszemu stanowisku, że do dnia 1.01.1999 r. ubezpieczony udowodnił 26 lat, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych" oraz, że udokumentowany okres zatrudnienia ubezpieczonego w szczególnych warunkach do dnia 1.01.1999 r. wynosi 15 lat 10 miesięcy i 24 dni.

W dalszej kolejności apelujący podniósł, że w 2017 r. Prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie poświadczenia nieprawdy i przekroczenia uprawnień przez pracowników ZUS na szkodę ubezpieczonego, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. i

art. 21 § 1 k.k. Ubezpieczony wyjaśnił, że zarzut dotyczy nie tylko kłamstw organu rentowego dotyczących stażu pracy i stażu pracy w warunkach szczególnych, ale również twierdzeń pracowników ZUS, że w przypadku ubezpieczonego zastosowanie miał art. 184 a nie art. 46 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji, Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całości sprawie oraz w treści obowiązujących przepisów. Sąd Apelacyjny w całości podzielił ocenę materiału dowodowego, która jest pełna i odnosi się do wszystkich zagadnień poruszanych przez apelującego, zaaprobował ustalenia Sądu Okręgowego, jak też ocenę prawną. W stosowanej przez Sąd Okręgowy procedurze nie ma żadnych uchybień procesowych, a zarzuty apelacji w istocie bądź stanowią polemikę z oceną Sądu Okręgowego, bądź dotyczą okoliczności nie związanych bezpośrednio ze sprawą.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Uzasadnienie sporządzone przez Sąd Okręgowy wyczerpująco ustalił stan faktyczny sprawy, wskazał na podstawie jakich dowodów powyższy stan faktyczny został ustalony, wyjaśniona została również podstawa prawna rozstrzygnięcia z odwołaniem się do poglądów orzecznictwa. Sporządzone uzasadnienie umożliwiło zatem ocenę toku rozumowania Sądu Okręgowego.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. należało uznać za niezasadny. Niemniej jednak argumentacja ubezpieczonego, w której wskazuje on, że rozstrzygnięcie zostało oparte na niekonsekwentnej argumentacji sprzecznej z zasadami logiki, a więc nie mającej nic wspólnego z faktami, wskazuje, iż w rzeczywistości ubezpieczony zarzuca rozstrzygnięciu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. W tym miejscu wyjaśnić należy, że powołując się na ocenę dowodów przeprowadzoną z przekroczeniem dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c., konieczne jest wykazanie w postępowaniu apelacyjnym, jakie kryteria oceny naruszył Sąd I instancji przy ocenie konkretnych dowodów. Podkreślić przy tym należy, że art. 233 § 1 k.p.c. wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Utrwalony jest pogląd orzeczniczy, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), choćby w równym stopniu, na podstawie tego samego materiału dowodowego można było wysnuć wnioski odmienne. Skuteczne prawnie podważenie oceny dowodów może nastąpić tylko w przypadku, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo odbywa się wbrew zasadom doświadczenia życiowego, lub też nie uwzględnia jednoznacznych związków przyczynowo-skutkowych. W postępowaniu apelacyjnym tego rodzaju okoliczności nie zostały wykazane.

Odnosząc się natomiast do zarzutów prawa materialnego, tj. naruszenia art. 184 ustawy emerytalnej, wyjaśnienia wymaga, że art. 46 i art. 184 ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r. Przepis art. 184 ustawy emerytalnej odnosi się do ubezpieczonych, którzy do dnia wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.) nie osiągnęli jeszcze wymaganego wieku, o którym stanowią: art. 32, 33, 39 i 40, lecz w całości spełnili do tej daty ustawowo określone wymagania stażowe (tzw. ogólne i szczególne). Natomiast art. 46 ustawy emerytalnej daje prawo do emerytury tym ubezpieczonym, którzy wszystkie warunki określone w art. 29, 32, 33 i 39 (wiek emerytalny oraz staż emerytalny) spełnili do 31 grudnia 2008 r. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2014 r., II UK 43/14). W tym kontekście należy zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10, zgodnie z którym wnioskodawca urodzony po dniu

31 grudnia 1948 r., należy do tej kategorii ubezpieczonych, w stosunku do której ustawodawca, w ramach "wygaszania dotychczasowych uprawnień z uwzględnieniem zasad łagodnej ewolucji", przewidział wprawdzie możliwość nabycia uprawnień emerytalnych na zasadach dotychczasowych, jednakże wyłącznie na podstawie szczególnych uregulowań mających charakter przejściowy i wyjątkowy. Dał temu wyraz właśnie w art. 46 ustawy emerytalnej. Przepis ten jest przejściowy w tym sensie, że dotyczy wąskiej grupy ubezpieczonych, gwarantując im prawo do wcześniejszej emerytury, mimo że prawo to nie jest przewidziane przez nowy system emerytalno-rentowy (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2009 r., I UK 243/08). Celem takiej regulacji jest osłabienie niedogodności wynikających z nowego systemu dla osób, które nabywały ekspektatywę emerytury w starym systemie. Takie ukształtowanie uprawnień jest następstwem zaaprobowanej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego reguły, że wprowadzony ustawą emerytalną nowy system świadczeń emerytalnych przewiduje wprawdzie przejściowe utrzymanie przywilejów dotyczących możliwości nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, ale co do zasady odnosi się tylko do tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli, bez względu na płeć, wiek co najmniej 50 lat, a więc urodzili się nie później niż w dniu 31 grudnia 1948 r. Odstępstwo od tej zasady dotyczące osób, które urodziły się w latach 1949-1968, jest zaś obwarowane kolejnymi warunkami (między innymi polegającymi na spełnieniu przesłanek nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2008 r.) i stanowi wyraz "stopniowego wygaszania dotychczasowych uprawnień z uwzględnieniem zasad łagodnej ewolucji" (por.m.in. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 22 czerwca 1999 r., K 5/99, OTK ZU rok 1999, Nr 5, poz. 100, z dnia 4 stycznia 2000 r., K 18/99, OTK ZU rok 2000, Nr 1, poz. 1 oraz K 1/00, OTK rok 2000, Nr 6, poz. 185).

Nadto Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. (sygn. akt II UZP 14/06, OSNP 2007, Nr 13-14, poz. 199), na który również trafnie wskazał Sąd Okręgowy, że art. 46 ust. 1 ustawy emerytalnej dotyczy ubezpieczonych urodzonych w przedziale od dnia 1 stycznia 1949 r. do dnia 31 grudnia 1968 r., którzy przesłanki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury nabędą w całości lub w znacznej części po dniu wejścia w życie ustawy i nie później niż do końca 2007 r. Natomiast art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odnosi się do tych ubezpieczonych urodzonych poczynając od dnia 1 stycznia 1949 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie nie osiągnęli jeszcze wymaganego wieku, lecz w całości spełnili do tej daty ustawowo określone wymogi stażowe, a co za tym idzie - ich uprawnienie emerytalne na podstawie dotychczasowych zasad znajdowało pokrycie w odprowadzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. składkach na ubezpieczenie społeczne. Tacy ubezpieczeni mogą zatem realizować prawo do emerytury na "starych" zasadach, po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 ustawy, nawet jeśli wiek ten osiągną po dniu 31 grudnia 2007 r.

Ubezpieczony domagał się przyznania mu emerytury na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej. Zdaniem R. M. przepis ten nie wymagał do przyznania świadczenia emerytalnego spełnienia przesłanki dotyczącej wieku (60 lat). Ubezpieczony po raz pierwszy domagał się przyznania emerytury w lipcu 2006 r. W treści apelacji ubezpieczony wskazywał, że już na dzień 1 stycznia 1999 r. spełniał przesłankę legitymowania się okresem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy potwierdził tę okoliczność w 2014 r., zdaniem ubezpieczonego zatem już w 2006 r. istniały podstawy do przyznania mu prawa do emerytury.

Z taką argumentacją ubezpieczonego nie sposób się zgodzić. Podkreślić należy, że art. 46 ustawy emerytalnej wprowadza wymóg spełnienia wszystkich przesłanek – również tych dotyczących wieku – do dnia 31 grudnia 2008 r. Ubezpieczony natomiast wiek uprawniający do przyznania mu prawa do emerytury – 60 lat, ukończył (...) Wobec czego organ rentowy zasadnie odmówił przyznania ubezpieczonemu w 2006 r. prawa do emerytury. Skoro ubezpieczony nie spełniał przesłanki dotyczącej ukończenia wieku emerytalnego, na przyznanie prawa do emerytury w żaden sposób nie mogła mieć wpływu okoliczność, że w tej dacie legitymował się już wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Do przyznania prawa do emerytury niezbędne jest bowiem spełnienie wszystkich przesłanek. Niespełnienie jednej z nich skutkowało odmową przyznania prawa do emerytury w oparciu o wskazywany w niniejszym postępowaniu przepis. Przepisy ustawy emerytalnej dopuszczają przyznanie prawa do emerytury osobom, które pracowały w warunkach szczególnych i osiągnęły wiek niższy niż 60 lat (55 w przypadku mężczyzn). Jednakże uprawnienie takie przysługuje w zależności od tego, na jakim stanowisku była wykonywana praca. Nie ulega wątpliwości, że praca wykonywana przez ubezpieczonego nie należy do takiego katalogu prac, wobec

czego musiała zostać spełniona przesłanka ukończenia 60 lat w momencie przyznawania prawa do świadczenia emerytalnego.

Emerytura na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej została ubezpieczonemu przyznana w 2010 r. Wyjaśnić należy, że regulacje zawarte w omawianych przepisach mają charakter autonomiczny. W sytuacji, w której dany przepis nie obejmuje swoim zakresem ubezpieczonego, nawet jeżeli w jego ocenie jest on dla niego korzystniejszy, ubezpieczony nie może oczekiwać, że przepis ten zostanie zastosowany. Przepisy dotyczące przyznawania emerytur mają charakter ścisły, nie mogą być wykładane rozszerzająco.

Reasumując, Sąd I instancji prawidłowo uznał, że do sytuacji ubezpieczonego R. M. odnosi się art. 184, nie zaś art. 46 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej, bowiem do dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie osiągnął wymaganego wieku o którym stanowią: art. 32, 33, 39 i 40, jednak w całości spełnił ustawowo określone ogólne i szczególne wymagania stażowe. Świadczenie emerytalne, o które wnioskował ubezpieczony mogło zatem zostać przyznane dopiero po osiągnięciu wymaganego zgodnie z treścią art. 184 ustawy emerytalnej wieku, tj. 60 lat, które R. M. ukończył w dniu (...)

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Sąd Apelacyjny przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie adwokatowi D. R. kwotę 120 zł powiększoną o podatek VAT w obowiązującej stawce tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Wysokość wynagrodzenia ustalono na podstawie § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia apelacji.